

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 3 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 29. maj 2023 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Anja Mugerli: SPOVIN (odlomek)

STIKI IN IZKUŠNJE

»Zagotovo ste vredni občudovanja in niti predstavljati si ne morem, koliko ste žrtvovali, da ste Arno pripeljali do konca osnovne šole.«

»Pravzaprav nisem dobil niti enkrat občutka, da moram Arno kam *pripeljati*. Med učnimi urami sva oba uživala. Hodila sva na izlete, raziskovala naravo in hkrati zgodovino. Pot miru je za tak pouk odlična zadeva. Imela sva tudi nočni pouk, česar otroci v navadni šoli gotovo ne bodo nikoli doživeli. Brala sva knjige, izpeljala celo vrsto projektov in pogledala ogromno dokumentarcev – enega sva celo posnela sama.«

»Gospod Domenis, pogovarjava se o Arninem šolanju, vi pa govorite v dvojini: *hodila sva na izlete, raziskovala sva, posnela sva* ... Kaj vas ne skrbi, da je svet vsa ta leta spoznavala izključno prek vas? Kje je tu Arna?«

»S tem se ne strinjam.«

»Človek se razvija s pomočjo stikov z drugimi ljudmi. Čim več stikov in raznovrstnih izkušenj bo imel, bolj kakovostno bo njegovo odraščanje, in ko bo odrasel, bo njegovo znanje bogatejše.«

»Arna res ni imela sošolcev, imela pa je ogromno stikov z drugimi ljudmi: z mojim poslovnim partnerjem in njegovo družino, z učiteljico, ki ji je v zadnjih letih pomagala pri učenju, da niti ne omenjam Vanja in celega zbora.«

»Zbor jo je res osrečil,« pritrdi in za hip se zdi, da sva na istem bregu, a občutek nekje pod površjem, ki mi pravi, da njene naslednje besede vodijo v *ampak*, me ne vara. »Veliko prej bi se morala vključiti vanj.«

»Bojim se, da prej ni bilo možnosti –«

»Tako bi mogoče videli, kako pomembna je socializacija zanjo. Se vam ne zdi, da ste ji s tem, ko ji niste dali možnosti, da hodi v šolo, hkrati vzeli možnost, da bi si ustvarila svoj svet? Ne dvomim, da ste svoje delo učitelja opravili dobro – konec koncev ste pedagog – in Arna je vse razrede opravila brez težav, a kljub temu sem še danes prepričana, da ste jo nekako privezali nase. Morda res ni bilo piflanja in sezonskega učenja, morda se je Arna res več učila iz praktičnih izkušenj kot iz knjig, a to so bile še vedno izkušnje, ki ste jih zanjo ustvarili vi.«

»Ne bi rekel, da sem ustvarjal izkušnje zanjo –«

»In kaj pa drugačne izkušnje?« me spet prekine. »Na primer konflikti z ljudmi in njihovo reševanje? Življenje ni postlano z rožicami.«

(Vir: Anja Mugerli: Spovin. Maribor: Založba Litera, 2017. 19–20.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem: V čem se Arnino šolanje in učenje razlikujeta od običajnega izobraževanja? Kaj je po mnenju sogovornice njuna glavna pomanjkljivost? Kako ocenjuje delo gospoda Domenisa, Arninega očeta? Citirajte poved, v kateri izrazi misel o njegovi odgovornosti.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o Arninem šolanju. Ob primeru iz življenja presodite, zakaj so za posameznikov razvoj pomembni stiki z ljudmi in lastne izkušnje.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Miško Kranjec: NA VALOVIH MURE (odlomek)

Gledal jo je. Dihala je sunkovito, ustnice je imela stisnjene. Nato je nenadoma padla k njegovim nogam in zaihtela. Jokala je krčevito in se zagrizla v ustnice.

Naci je osupnil. Prijel jo je in jo skušal vzdigniti.

»Zakaj jočeš,« je dejal nežno. »Kaj je treba jokati in še pred mano. Saj ti nisem nič storil!« Kaj res joče pred njim! Otrok pač. In še ženska povrhu. Ženska kriči kot blazna. Nekaj minut, nato pa je vse pozabljeno. Pogladi jo po licu, izpolni ji, kar želi, potem pojdi in se ne ozri več po njej.

Vzdignil ji je obraz in jo poljubil. Gledala je nerazumevajoče: nenadoma se ga je oklenila in drhtela blazno.

»Moj si! Moj!«

»Seveda sem,« je dejal on mehanično in zdolgočaseno. »Čigav pa naj bom? Torej sem tvoj za ta trenutek, za ta večer, če hočeš.« Človek mora biti vedno od vseh, vsi imajo pravico do njega kakor do mlina: pripeljejo mlet, nato odpeljejo. Vse je tako preprosto.

Posadil jo je na klop in se nagnil k njej.

Onemela je in široko odprla oči.

»Naci!« je planila nato. Njene oči so bile osteklenele, kakor da so prav zdaj šele dojele njegovo misel.

»Kaj je -?« jo je gledal.

Položila si je prst na usta in se nekam umirila.

»Sem se skloni! Nekaj ti povem.«

Nagnil se je k nji, pa ni razumel njenega šepeta.

»Glasneje povej -«

Nasmejala se je. Nekaj čudnega je bilo v tem smehu, nekaj tako groznega, da je onemel. Njene oči so sijale v čudnem žaru.

»No, otroka bova dobila. Majhnega -«

Planil je, jo pogledal in pridržal dih. Tudi ona ga je gledala. Otroške oči so iskale za razjasnitvijo. Čakala je, da jo objame, vzdigne in poljubi.

»No, poljubi me,« je govorila. »Saj si rekel, kako bo nekoč lepo. Majhen dom bova imela. Jaz bom otroka zibala in mu pela. Kravico bova imela, krpico polja, vrt pred hišo. Ti boš mlinar, jaz pa ti bom nosila hrano. Zjutraj, opoldne, zvečer. Tako lepo bo življenje. Ob nedeljah prideš domov in bova šla k maši. No, vse bo tako lepo. Ne bova živela razkošno, pa srečna bova kljub temu. In otroka bova imela, majhnega kričača. Naci, saj bo lepo! Ti boš mlet, jaz bom delala: vse bo za otroka - za fantka, fantek bo!«

Naci vsega tega ni slišal. Kakor da se je nekaj prelomilo v njem in se mu zvrtilo v glavi, da je izgubil ravnovesje. Vzdrhtel je, se obrnil in šel.

(Vir: Miško Kranjec: Na valovih Mure. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1973. 16-17.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran